

voor LO-leraren

8 tips voor sterk klasmanagement

Sterk klasmanagement is meer dan inzetten op moeilijk te begrijpen gedrag, creëren van rust of inzetten op actieve werkvormen en wisselende opstellingen.

Wat is dan dat stukje magie dat zoveel kansen biedt bij het leren en ontwikkelen van al je leerlingen?

In deze 8 tips willen we LO-leraren hierin handvatten aanbieden.

Gouden regel

Zet in op proactief klasmanagement!

Anticiperen vooraleer te reageren
Je klas managen alvorens het mis kàn lopen.

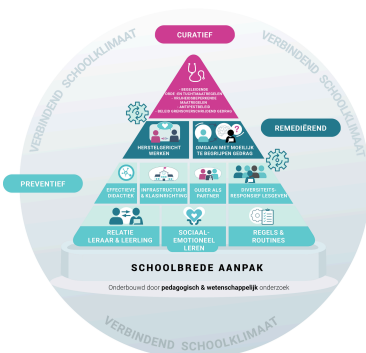
Tip 1: Bereid je goed voor en reflecteer

Neem zeker en vast ook een
kijkje op de PRO-pagina:
effectieve didactiek

Je inzet buiten de klas bepaalt je succes als leraar.

- Neem de tijd om je lessen **grondig voor te bereiden**. *Wie zijn materie kent, staat zelfzeker voor de klas.*
- Zorg ervoor dat **alle nodige materialen aanwezig** zijn in de klas en klaarliggen.
- Leg de materialen, ... vooraf in het lokaal klaar in functie van de doelstellingen van de les.
- Voorzie een **begintaak** nog vóór de aanvang van een les na een pauze of bij een overgangsmoment.
- **Help** de leerlingen om de aandacht te richten:
Werk eventueel met flitsbeurten, ...
- Een slecht voorbereide instructie kan alles in het water doen vallen: *wanneer leerlingen niet weten wat ze moeten doen, ontstaat er rumoer.*
- **Reflecteer op je aanpak:** verander jij, dan veranderen je leerlingen mee.

Bouwsteen
effectieve
didactiek

Gouden regel

Zet in op proactief klasmanagement!

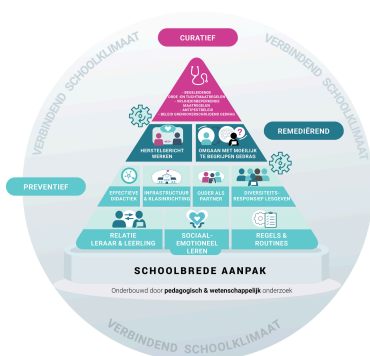
Anticiperen vooraleer te reageren
Je klas managen alvorens het mis kàn lopen.

Tip 2: Organiseer je lokaal

- Zorg voor een **strategische opstelling**.
- **Oogcontact verhoogt betrokkenheid**.
- Geef de leerlingen en het materiaal zoveel mogelijk vaste plaatsen maar steeds in functie van een **gedifferentieerde aanpak en het leerdoel**.
- Installeer looplijnen bij het halen van materialen, geluidsdempende materialen...
- Zorg voor strakke overgangen (*overschakelingen van plaats, activiteit of werkvorm*).
- Stel een **planning** op.
- Zet **technologie** enkel functioneel in.

Bouwsteen
infrastructuur
en klasindeling

Gouden regel

Zet in op proactief klasmanagement!

Anticiperen vooraleer te reageren

Je klas managen alvorens het mis kàn lopen.

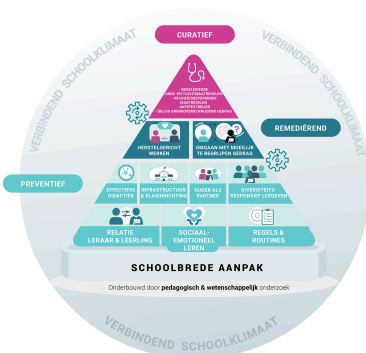
Tip 3: Zet in op relatie - verbinding

Neem zeker en vast het document van 'Groepsdynamiek' en de kijkwijzer 'Groepsproces in je klas.'

Pas als een leerling zich goed voelt, komt hij tot leren.

- Zet in op gouden weken (ook zilveren - bronzen) rekening houdend met **groepsdynamiek**.
- Begroet je leerlingen bij het binnenkomen individueel en sluit de les hier ook mee af.
- Wees een **'warm' demander**: je bent leraar, geen vriend.
Bewaar een zekere afstand.
- Wees **authentiek** in je functie.
Je moet niet gewoon jezelf zijn, je moet jezelf zijn als leraar.
- Vermijd een **machtsstrijd**.
Weigert een leerling mee te werken?
Dwing hem niet en ga zeker niet in discussie.
Geef een ander de beurt en vraag na de les wat er scheelt.

Bouwsteen
leraar -
leerlingrelatie

Gouden regel

Zet in op proactief klasmanagement!

Anticiperen vooraleer te reageren

Je klas managen alvorens het mis kàn lopen.

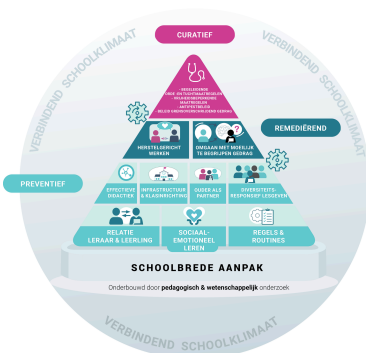
Tip 4: Leg de lat hoog en geef effectieve feedback

Een positieve strategie zodat leerlingen beter meewerken – Klasse

Alle leerlingen willen een leraar die in hen gelooft, kansarme jongeren nog het meest.

- **Overtuig** leerlingen dat ze hun doelen kunnen halen.
- **Bekrachtig** elke stap die in de richting gaat van het gewenste doel of verwachting.
- **Daag** leerlingen **uit** waar het kan.
- Ga niet uit van slechte voornemens van een leerling.

Bouwsteen
leraar -
leerlingrelatie

Gouden regel

Zet in op proactief klasmanagement!

Anticiperen vooraleer te reageren

Je klas managen alvorens het mis kàn lopen.

Tip 5: Creëer rust met routines en regels

Zo maak je komaf met kabaal in je klas – Klasse

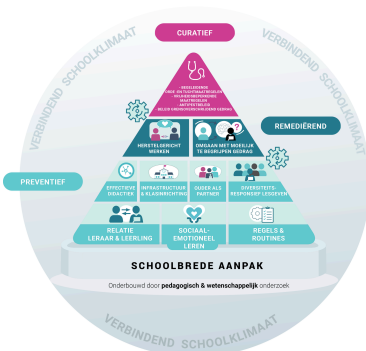
Routines “ontlasten” de prefrontale cortex en geven leerlingen meer focus.

Zie ook documenten rond [groepsdynamiek en regels en routines](#)

De [scan regels en routines](#) geeft je een beginsituatieanalyse.

- Vertrek vanuit **schoolbrede regels** gebaseerd op gedragen waarden en normen gekoppeld aan de schooleigen visie.
- Maak **samen afspraken**: vraag wat je leerlingen nodig hebben om te kunnen leren.
- Elke afspraak staat of valt met de manier waarop je die invoert, **aanleert** en hoe je met overtredingen omgaat. *Afspraken die voor elke groep in elke situatie gelden, bestaan helaas niet.*
- Begin liever met een regel te weinig dan een regel te veel. *Een regel waar je jezelf niet aan kan houden, is gedoemd te mislukken.*
- **Installeer routines** die een klas goed laten draaien, **oefen** deze en zet in op **herhaling** tijdens de gouden, zilveren, ... weken.
- Betrek ouders.
- Kies voor een **vriendelijke, kordate aanpak**.
- Overstem nooit het geluid van de klas. Straal rust uit.
- Geef pas instructies als er **volledige aandacht** is.
- Zet in op **coöperatieve leerstrategieën**: eerst uitleg, dan vragen stellen.
- Maak gebruik van **gebaren - tekens**.

Bouwsteen
regels en
routines

Gouden regel

Zet in op proactief klasmanagement!

Anticiperen vooraleer te reageren

Je klas managen alvorens het mis kàn lopen.

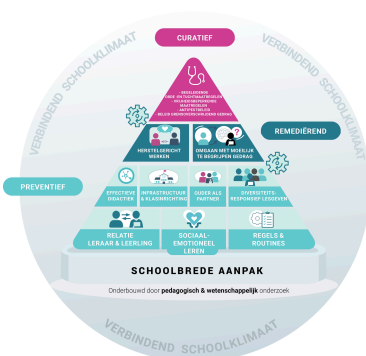

Tip 6: Consequentie is de sleutel

Leerlingen weten niet altijd wat je van hen verwacht.

- Spreek **verwachtingen en doelen** uit en blijf erop wijzen.
- Blijf rustig herhalen.
- Besef dat niets normaal is: *wat we als 'normaal' beschouwen, verandert voortdurend.*
- **Blijf consequent**: hou vol, hou focus.
- Wees ook consequent bij **kleine** overtredingen.

Bouwsteen
regels en
routines

Gouden regel

Zet in op proactief klasmanagement!

Anticiperen vooraleer te reageren

Je klas managen alvorens het mis kàn lopen.

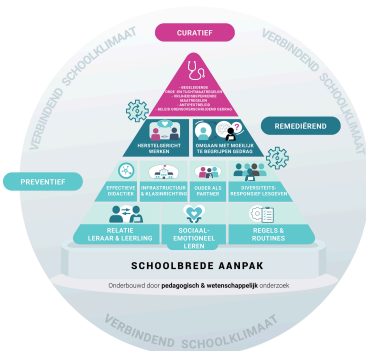

Tip 7: Reageer gepast en zet in op herstel

Scan [sociaal-emotioneel leren](#) en de scan van een [verbindend schoolklimaat](#) geven je een beginsituatieanalyse

- **Respect** is het sleutelwoord.
Als jij toont dat je de leerlingen respecteert, dan ga je in 99 % van de gevallen ook gerespecteerd worden door hen.
- Zet in op het **aanleren** van gewenst gedrag (zelfregulatie, verantwoordelijkheid, empathie, ...) en **oefen** dit zeer regelmatig.
- Door **non-verbaal** op storend gedrag te reageren, behoud je de flow van je les.
- Neem een leerling die vaak en veel stoort apart.
Ga een niet-belerend gesprek aan.
Hoe komt het dat die leerling zich zo gedraagt?
Probeer begrip op te brengen en je in zijn of haar situatie te verplaatsen. Leg uit wat het storende gedrag bij jou teweegbrengt.
- Straffen heeft een kleiner effect dan belonen.
- Door gewenst gedrag te **benoemen**, voorkom je een negatieve spiraal.
- Reageer nooit **impulsief**.

Bouwsteen sociaal -
emotioneel leren
Bouwsteen
herstelgericht werken

Gouden regel

Zet in op proactief klasmanagement!

Anticiperen vooraleer te reageren

Je klas managen alvorens het mis kàn lopen.

Tip 8: Sterk klasmanagement = teamwerk

- Ontwikkel een **gezamenlijk kijk** op gedrag, regels en routines gekoppeld aan gedragen normen en waarden.
- Koppel steeds terug naar het schooleigen pedagogisch project.
- Ontwikkel een **schoolbreed protocol** voor moeilijk te begrijpen gedrag, regels en routines.
- Maak voldoende tijd om **'regels en routines - gedrag'** op de agenda te plaatsen (personeelsvergadering, ...)
- Durf met collega's in gesprek te gaan.

